

Lập trình của Hoa Kỳ dựa trên luật pháp quốc tế là khôn khéo và bền chắc

Tàu chiến Gregorio del Pilar của Philippines

Năm ngoái Philippines tàu chiến hộ m Gregorio del Pilar với mục tiêu nhằm đảm an ninh ở Trống Sa

Đợt tập trận thặng niên có tên Balikatan giữa Hoa Kỳ và Philippines sẽ diễn ra từ giữa tháng 1.

Nhân dịp dịp hội thảo ở Hong Kong, Lê Quỳnh của BBC đã phỏng vấn chuyên gia quốc phòng người Mỹ Scott Harold với kỳ vọng rằng lần tập trận này là mô phỏng phân trong các nỗ lực nhằm “kiềm chế” Trung Quốc.

Tiến sĩ Scott Harold, từ Rand Corporation, là chuyên gia về an ninh và quan hệ ngoại giao của châu Á. Gần đây, ông chủ biên cho một số bài viết của tạp chí China Perspectives, nói về sự hiện đại hóa của quân đội Trung Quốc.

Scott Harold: Tôi không tin rằng tập trận chung giữa Hoa Kỳ và Philippines là một cố gắng để kiềm chế Trung Quốc.

Sự kiện này là để rèn luyện quân lực cùng với đồng minh Hoa Kỳ lâu năm. Nó có thể bao gồm cả cuộc tập trận khác trong khu vực, nhưng quốc gia có cùng lợi ích trong sự ổn định khu vực và gia nhập quyết định cách hoà bình đối với các tranh chấp lãnh thổ dựa theo luật pháp quốc tế của khu vực Biển Đông.

Nếu tất cả các quốc gia đồng ý gia nhập quyết định tranh chấp lãnh thổ theo luật pháp quốc tế, thì vấn đề “mô hình” hoặc “kiềm chế” sẽ không xuất hiện.

BBC: Vào thời điểm này, liệu Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc có đưa tin này ra xung đột trên Biển Đông?

Tôi cho rằng trong Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc, một tổ chức rõ ràng, có nhiều luồng suy nghĩ khác biệt về những điều mà họ có khả năng làm được ở Biển Đông. Một số phân tích gia và nhà hoạch định chính sách thấy là các quan hệ tốt hơn, trong khi một số khác lại tỏ ra thận trọng.

Rõ ràng, Trung Quốc có lợi ích to lớn trong việc tránh quân sự hoá tranh chấp chủ quyền, mà bằng chứng được đưa ra trên thực tế là họ vẫn chưa sẵn sàng đến vũ lực.

Hơn nữa, một cuộc xung đột vũ trang đối với các quốc gia láng giềng sẽ gây phản tác dụng đối với lợi ích lâu dài của Trung Quốc trong “sự ổn định và hoà bình” và việc theo đuổi một mô hình “thể giới hài hòa”.

Nên nh là n u xung đ t x y ra, mà i liên quan đến Philippines, có thể nó sẽ dẫn t i xung đ t v i Hoa Kỳ. Tôi không nghĩ Trung Qu c i muốn chiến tranh n ra xung quanh vấn đề chủ quyền i mô t số đ o san hô và đá ng m.

BBC:Chính quyền Obama đã thu hút rất nhiều s chú ý thông qua chiến l c quốc phòng m i tâ p trung vào khu v c Châu Á- Thái Bình D ng. Liê u Trung Quốc có mô t “đ i chiến l c” để đáp la i?

Tôi không nghĩ rằng Trung Quốc có mô t “đ i chiến l c” để đ i cho i la i chiến l c “chuyên n h ng” cu a Hoa K vốn chi đ c công bố gần đây.

Nhiều ng i i Trung Quốc th m chí không chắc rằng “s chuyên n h ng” này là s th c, trong khi mô t số khác đ t câu ho i liê u s “xoay tru c” này sẽ duy trì đ c sức ma nh lâu dài hay không..

Do đó, tôi không nghĩ Trung Quốc đã có thể công bố mô t kế hoạch ph n kích. H s chỉ tiếp tu c nhấn ma nh vào “phát tri n hoà bình”, “chính sách láng giềng tốt” và khao khát về mô t “thể gi i hài hòa”.

BBC:Theo ông, chiến l c m i cu a Hoa Kỳ có ý nghĩa gì đối v i các quốc gia nhỏ h n nh Viê t Nam, mô t đất n c theo chế đ c công sa n giống Trung Quốc nh ng cũng là đối thu gay gắt trong tranh chấp Biê n Đông?

Chiến l c “xoay tru c” rõ ràng ám ch rằng Hoa K đang tìm kiếm s h p tác đối v i các quốc gia khác trong khu v c. Đó là nh ng quốc gia ph n đối gia i quyết tranh chấp bằng cách s du ng vũ l c hoặc tuyên bố đ a trên “chủ quyền t ngàn x a”.

Kê t năm 1996, phía Hoa K đã và đang cố gắng tiếp câ n Viê t Nam, giúp quốc gia này đóng vai trò rô ng l n h n trong khu v c kinh tế toàn cầu cùng lúc nỗ l c khích lê nhà cầm quyền chuyên biê n theo h ng pháp quy n và tiến t i dân chủ hóa.

Nhưng họ nên chờ đợi với mối quan hệ Việt-Hoa Kỳ phân lĩn là vì chế độ độc tài mô t đa ng do đa ng công sa n cam quyền t i Việt Nam.

Một khác, cõ hõ i dành cho s h p tác chấ t chế h n bắt nguồn t viê c các bên cùng có l i đề đa m ba o rằng Trung Quốc không s du ng s c m nh kinh tế và quân s đê thúc ép các quốc gia Đông Nam Á. Các n c mu n Trung Qu c ph i gia i quyết các bất đồng mô t cách hoà bình và tuân thủ luật quốc tế.

BBC:Các chính tri gia Hoa Kỳ luôn khắ ng đĩ nh lâ p tr ãng cu a Hoa Kỳ là trung lâ p và không nga v bên nào trong các tranh chấp Biển Đông. Theo ông, về lâu dài lâ p tr ãng này có th đ c duy trì n a không?

Tôi nghĩ rằng lâ p tr ãng cu a Hoa Kỳ đ a trên luật pháp quốc tế là khôn khéo và b n ch c.

Các quan ch c Việt Nam, Philippines, và Trung Quốc đều mu n có đ c s u ng hõ t Hoa Kỳ. Tuy nhiên, tính h p pháp to lĩn và a nh h p ng lĩn nhất cu a Hoa Kỳ bắt nguồn t viê c không u ng hõ bất kỳ mô t bên tuyên bố cu thê nào.

Hoa Kỳ ã ng h mô t tiến trình cu thê trong viê c gia i quyết tranh chấp, mô t quá trình công bằng cho tất ca các bên và nếu có th đ c u ng hõ đúng cách, thì quá trình đó s cho phép gia i quyết tranh chấp mà không cần đến viê c s du ng s c m nh quân s hay chèn ép kinh tế.